

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė „Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiančios Direktyvą 2009/101/EB“

(COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))

(2017/C 034/19)

Pranešėjas: **Javier DOZ ORRIT**

Konsultavimasis	Taryba, 2016 8 19 Europos Parlamentas, 2016 9 12
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 50 ir 114 straipsniai (COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))
Atsakingas skyrius	Ekonominės ir pinigų sąjungos, ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius
Priimta skyriuje	2016 10 5
Priimta plenarinėje sesijoje	2016 10 19
Plenarinė sesija Nr.	520
Balsavimo rezultatai (už/prieš/susilaikė)	182/0/1

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. EESRK mano, kad kova su terorizmu ir jo finansavimu bei su pinigų plovimu ir kita susijusia nusikalstama ekonomine veika turi būti nuolatinis ES politikos prioritetas.

1.2. EESRK iš esmės pritaria priemonėms, įtrauktoms į pasiūlymą iš dalies pakeisti Direktyvą dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos⁽¹⁾, ir jų perkėlimo į nacionalinę teisę skubumui.

1.3. Atsižvelgdamas į visuotinį šių reiškinų pobūdį, Komitetas ragina ES ir valstybes nares ateityje atlikti dar svarbesnį vaidmenį ir imtis iniciatyvos tarptautinėse institucijose ir forumuose, kurių veiklos tikslas – kovoti su pinigų plovimu ir su tuo susijusiais sunkiais nusikaltimais. Siekiant veikti kuo efektyviau ir pasiekti geresnių rezultatų, būtina imtis tarptautiniu ir pasauliniu mastu suderintų veiksmų ir priemonių, o Europa šiuo atžvilgiu gali atlikti lyderės vaidmenį.

1.4. Komitetas supranta, kad įmonėms ir įpareigotiesiems subjektams, taip pat kontrolę vykdančioms valdžios institucijoms reikės nemažai pastangų prisitaikyti prie šios direktyvos. Tačiau tai būtinos pastangos, kurių turi imtis visi subjektai siekdami bendrų tikslų, įskaitant finansų sistemos ir kitų įpareigotųjų subjektų apsaugą, kad jais nebūtų naudojama nusikalstamais tikslais. Komitetas siūlo atlikti šių priemonių taikymo poveikio vertinimą.

⁽¹⁾ Toliau – 5-oji KPPD, COM(2016) 450 final.

1.5. EESRK reiškia susirūpinimą dėl to, kad praktinį 4-osios ir 5-osios kovos su pinigų plovimu direktyvų veiksmingumą gali iš esmės apriboti daugelis veiksnių. Visų pirma į 2016 m. liepos 14 d. paskelbtą didelės rizikos trečiųjų šalių sąrašą neįtraukta daugelis šalių ar teritorijų, dėl kurių yra rimtų prielaidų manyti, kad jos yra mokesčių rojus pinigams plauti, ir nė viena iš 21 Panamos dokumentuose minimų teritorijų. Kadangi 5-ojoje KPPD sustiprintos deramo tikrinimo priemonės yra taikomos tik nustatytiems didelės rizikos trečiosioms šalims, EESRK siūlo arba parengti naują didelės rizikos šalių sąrašą, arba išplėsti 5-osios KPPD 18a straipsnyje nurodytų priemonių taikymo sritį. EESRK prioritetu laiko tikrųjų banko sąskaitų turėtojų, įmonių, patikos fondų savininkų ir sandorių vykdytojų, viešų nacionalinių registrų sukūrimą ir įpareigotųjų subjektų galimybes jais naudotis.

1.6. EESRK ragina Europos institucijas stiprinti politiką, kuria siekiama panaikinti mokesčių rojus. Visų pirma mano, jog būtina, kad visi 5-ojoje KPPD nustatyti įsipareigojimai, ypač įsipareigojimas nustatyti tikruosius banko sąskaitų turėtojus, įmonių, patikos fondų savininkus ir sandorių vykdytojus, būtų taikomi visoms teritorijoms arba jurisdikcijoms, kurių suverenumas priklauso nuo valstybių narių.

1.7. Kovą su pinigų plovimu reikėtų glaudžiau susieti su pastangomis kovoti su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu, korupcija, kita susijusia nusikalstama veika – prekyba ginklais, narkotikais, žmonėmis ir kt. – ir kova su nusikalstama ekonomine veikla vykdančiomis organizacijomis. Reikia parengti naujų iniciatyvų kovai su visais šiais reiškiniais ir jų sąsajomis su pinigų plovimu. Taip pat reikėtų parengti kovos su nesąžininga mokesčine konkurencija priemonių.

1.8. Kovai su terorizmu ir pinigų plovimu reikalingas glaudesnis įvairių valstybių narių žvalgybos ir saugumo tarnybų tarpusavio bendradarbiavimas bei šių tarnybų bendradarbiavimas su Europolu.

1.9. EESRK mano, kad į laisvosios prekybos ir ekonominės partnerystės susitarimus reikėtų įtraukti skyrių dėl kovos su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu, pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu. EESRK prašo Komisijos šį pasiūlymą pateikti kaip ES pasiūlymą vykstančiose derybose, visų pirma dėl TPIP, ir jį įtraukti į šiuo metu galiojančius susitarimus, kai jie bus peržiūrimi.

1.10. Itin svarbus yra valstybių narių finansinės žvalgybos padalinių (FŽP) darbas ir jo nuolatinis koordinavimas Europos lygmeniu. EESRK mano, kad būtų tikslinga parengti europinę priežiūros, koordinavimo ir technologinių pokyčių numatymo priemonę.

1.11. Kadangi kova su pinigų plovimu yra labai svarbi ir siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą šios srities taisyklių taikymą visose valstybėse narėse, nepaprastai svarbu, kad siūlomose priemonėse pateikti tekstai ir sąvokos būtų kuo aiškesni. Tai kartu padės užtikrinti būtina teisinį tikrumą visiems tiems, kurie turi šiuos tekstus taikyti.

1.12. Reikėtų Europos lygmeniu suderinti teises priemones (apibrėžtis ir sankcijas), taikytinas nusikalstamai veikai, susijusiai su pinigų plovimu, mokesčiniu sukčiavimu, korupcija ir terorizmo finansavimu bei jų jungtimis. Taip pat reikėtų suderinti sankcijas už KPP direktyvų nuostatų nesilaikymą.

1.13. EESRK siūlo parengti įpareigotųjų subjektų filialų didelės rizikos trečiosiose šalyse kontrolės priemones ir stebėti ne tik klientus.

1.14. EESRK siūlo Komisijai išnagrinėti papildomas priemones dėl piliečių apsaugos nuo neteisėto kompetingų valdžios institucijų arba įpareigotųjų subjektų užregistruotos informacijos naudojimo arba piktnaudžiavimo ja.

1.15. Komitetas teigiamai vertina spartų šių pasiūlymų nagrinėjimą ir tikisi, kad jie įsigalios kuo greičiau ir kad dėl to nenukentės rezultatų kokybė. Reikėtų nustatyti realistišką teisės aktų perkėlimo į valstybių narių nacionalinę teisę ir jų įgyvendinimo tvarkaraštį bei aiškias gaires.

2. Bendrosios aplinkybės ir Komisijos pasiūlymas

2.1. Žiaurūs teroristiniai išpuoliai Prancūzijoje, Belgijoje ir kitose Europos šalyse ir nutekėję pranešimai apie plaunamus pinigus, susijusius su nusikalstama veika mokesčių rojuose, naujausias iš kurių buvo Tarptautinio tiriamosios žurnalistikos konsorciumo ⁽²⁾ pranešimas dėl Panamos dokumentų, paskatino Europos Komisiją pasiūlyti naują kovos su finansų sistemos naudojimo pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo tikslais priemonių. 2016 m. liepos 5 d. Komisija kartu su 5-ąją KPPD patvirtino dar vieną direktyvą ⁽³⁾, siekdama mokesčių institucijoms sudaryti sąlygas gauti informacijos apie pinigų plovimą, ir komunikatą dėl papildomų priemonių siekiant didesnio skaidrumo ir ryžtingesnės kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu ⁽⁴⁾.

2.2. Neseniai paskelbtame Europos Parlamento tyrime ⁽⁵⁾ nurodoma, kad „Panamos dokumentai atskleidė, kad mokesčių rojus sudaro sąlygas vengti mokesčių, ir parodė, koks agresyvus yra kai kurių mokesčių vengimo sistemų pobūdis, kad nublinksta riba tarp mokestinio sukčiavimo ir mokesčių vengimo. Šiuo požiūriu neaiškumas, kurį pagimdė slapukavimas, nepakankamas atsekamumas ir nesugebėjimas dalytis su mokesčiais susijusia informacija, atliko nemažą vaidmenį pažeidžiant ekonomines sankcijas ir užgožė naudingą ir reikalingą informaciją apie organizuotą nusikalstamumą, įskaitant apie pinigų plovimą, susijusį su terorizmu, korupcija ir prekyba narkotikais“.

2.3. ICIJ paskelbė Panamos dokumentus. Jo duomenų bazėje *Offshore Leaks Database* ⁽⁶⁾ minima 45 131 ES bendrovė ⁽⁷⁾. Iš 21 teritorijos, kuriomis advokatų kontora „Mossack Fonseca“ naudojosi mokestinio sukčiavimo, mokesčių vengimo ir pinigų plovimo tikslais, trys yra ES valstybės narės, o dar trys priklauso vienos iš jų jurisdikcijai ⁽⁸⁾.

2.4. 5-joje KPPD nagrinėjama dalis Kovos su terorizmo finansavimu stiprinimo veiksmų plano ⁽⁹⁾ pasiūlymų: pasiūlymai iš dalies pakeisti 4-ąją direktyvą (4-ąją KPPD) ⁽¹⁰⁾ ir Direktyvą dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės reikalauja siekiant apsaugoti narių ir trečiųjų asmenų interesus ⁽¹¹⁾. Šiame plane siūloma paankstinti 4-osios KPPD perkėlimą į nacionalinę teisę ir procesą pradėti ne 2017 m. birželio 26 d., o 2017 m. sausio 1 d.; tai taip pat bus 2016 m. liepos 5 d. priimtų dviejų pasiūlymų dėl direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę galutinis terminas.

2.5. Pagal sudėtingą 5-osios KPPD politinę ir teisinę sistemą vien 2015 m. numatytos dar dvi iniciatyvos: Europos saugumo darbotvarkė ⁽¹²⁾ ir pasiūlymas dėl direktyvos dėl kovos su terorizmu ⁽¹³⁾, kuriame nustatoma nauja nusikaltimų, susijusių su terorizmo finansavimu, klasifikacija.

2.6. 2016 m. liepos 14 d. Komisija patvirtino deleguotąjį reglamentą dėl didelės rizikos trečiųjų šalių ir prie jo pridedamą sąrašą ⁽¹⁴⁾, kurį 2016 m. birželio 24 d. patvirtino FATF per savo posėdį Busane (Pietų Korėja).

2.7. Pasiūlyme dėl 5-osios KPPD nustatoma keletas naujų tikrinimo įpareigojimų, kuriuos savo naujiems ir esamiems klientams turi taikyti įpareigotieji subjektai – finansų institucijos, susiję specialistai, patikos fondų ir azartinių lošimų paslaugų teikėjai, nekilnojamojo turto agentai ir kt. Visų pirma pasiūlymo 18a straipsnyje numatomos sustiprinto tikrinimo priemonės, taikytinos tiems klientams, kurie veiklą vykdo didelės rizikos trečiosiose šalyse. Valstybės narės taip pat gali įgyvendinti atsakomąsias priemones didelės rizikos teritorijoms, įskaitant draudimą jose steigti filialus arba atstovybes, arba sudarinėti finansinius sandorius.

2.8. Nauja yra tai, kad į jo taikymo sritį bus įtrauktos virtualios valiutos konvertavimo platformos ir depozicinės pinigines paslaugų teikėjai ir kad jie bus laikomi įpareigotaisiais subjektais reikiamų tikrinimo priemonių taikymo tikslais. Panaikinamas išankstinio apmokėjimo kortelių naudojimo internete anonimiškumas ir sumažinama privalomo tapatybės nustatymo riba nuo 250 iki 150 EUR, jei jos naudojamos atvykus asmeniškai.

⁽²⁾ Tarptautinis tiriamosios žurnalistikos konsorciumas (ICIJ).

⁽³⁾ COM(2016) 452 *final*.

⁽⁴⁾ COM(2016) 451 *final*.

⁽⁵⁾ EP EPRS „Mokesčių tarnybų įtraukimas į ES laisvosios prekybos ir asociacijos susitarimus. Poveikis pinigų plovimui, mokestiniam sukčiavimui ir mokesčių vengimui. Ex-post poveikio vertinimas“, p. 18.

⁽⁶⁾ *Offshore Leaks Database*.

⁽⁷⁾ EPRS, ten pat, p. 19 ir 20.

⁽⁸⁾ EPRS, ten pat, p. 21.

⁽⁹⁾ COM(2016) 50 *final*.

⁽¹⁰⁾ OL L 141, 2015 6 5, p. 73.

⁽¹¹⁾ OL L 258, 2009 10 1, p. 11.

⁽¹²⁾ COM(2015) 185 *final*.

⁽¹³⁾ COM(2015) 625 *final*, p. 2.

⁽¹⁴⁾ C(2016) 4180 *final*.

2.9. 5-ojoje KPPD taip pat siūloma sustiprinti FŽP gebėjimus ir skatinti jų tarpusavio bendradarbiavimą, sudaryti sąlygas nustatyti banko ir mokėjimo sąskaitų turėtojų steigiant jų nacionalinius automatinius centralizuotus registrus ir įpareigoti nustatyti tikruosius įmonių (sumažinant žemiausią turimų akcijų kiekį nuo 25 % iki 10 %), patikos fondų bei panašių fondų ir subjektų savininkus ir tam tikromis sąlygomis suteikti visuotinę prieigą prie šių duomenų.

3. Bendrosios pastabos

3.1. Įvairios nusikalstamumo formos, kai vykdomas pinigų plovimas ir naudojamos mokesčių rojais pažeidžiant pagrindines visų gyventojų teises, yra labai sunkios. Nepaisant Europos ir nacionalinių valdžios institucijų pastangų, pinigų plovimas nenutrūksta auga.

3.2. Kovą su finansų sistemos naudojimu nusikalstamais tikslais apsunkina kapitalo judėjimo liberalizavimas pasaulyje ir naujų skaitmeninių technologijų taikymo šiems sandoriams sparta. Pastarųjų džihadistų Europoje įvykdytų teroro aktų tyrimai atskleidė informacijos apie jų finansavimo formas, nenumatytas 4-ojoje KPPD. Todėl tikslinga siūlyti direktyvą iš dalies pakeisti jai dar neišgaliojus ir paankstinti jos perkėlimo į nacionalinę teisę galutinį terminą.

3.3. EESRK iš esmės pritaria 5-ojoje KPPD siūlomoms priemonėms ir mano, kad jos gali būti naudingos siekiant padėti užkirsti kelią terorizmui ir pinigų plovimui.

3.4. Viena išlyga galėtų būti poveikis pagrindinėms teisėms, visų pirma asmens duomenų apsaugos teisei dėl kompetentingų valdžios institucijų netinkamai naudojamo didelio neskelbtinos informacijos kiekio. Pasiūlyme dėl 5-osios KPPD numatoma keletas šios srities apsaugos priemonių. Žinomas kai kurių Vyriausybių elgesys, kurį atskleidė „Wikileaks“ (2010–2012 m.) ir E. Snowdeno dokumentai (2013 m.), verčia siūlyti Komisijai išnagrinėti galimybę imtis papildomų piliečių apsaugos nuo piktnaudžiavimo užregistruota informacija priemonių. Visų pirma Komisija turėtų išnagrinėti, ar būtų tikslinga neteisėtą asmens duomenų naudojimą bendrai laikyti tam tikra nusikalstama veika. EESRK galėtų bendradarbiauti atliekant šį tyrimą.

3.5. Be esamų Europos lygmens pasiūlymų ir kitų iniciatyvų bei priemonių, kuriems Komitetas pritaria šioje nuomonėje, labai svarbu užtikrinti, kad ES ir valstybės narės ateityje atliktų dar svarbesnį vaidmenį ir imtųsi iniciatyvos tarptautinėse institucijose ir forumuose, kurių veiklos tikslas – kovoti su pinigų plovimu ir su tuo susijusiais sunkiais nusikaltimais, o tai yra pasaulinio masto reiškiniai, kurie paprastai yra tarpvalstybinio pobūdžio. Siekiant veikti kuo efektyviau ir pasiekti geresnių rezultatų, būtina imtis tarptautiniu ir pasauliniu mastu suderintų veiksmų ir priemonių, o Europa šiuo atžvilgiu gali atlikti lyderės vaidmenį.

3.6. Daugelis Europos piliečių vis dar jaučia krizės, taupymo politikos ir didėjančio skurdo bei nelygybės padarinius ir tuo pat metu sužino, kad didelės tarptautinės įmonės vengia mokesčių ir sukčiauja, o garsūs ekonomikos, politikos, kultūros arba sporto veikėjai pinigus plauna mokesčių rojuje. Kai kurios procedūros ir teritorijos taip pat naudojamos finansuoti teroristines organizacijas, galinčias vykdyti žiauriausius nusikaltimus Europoje ir kitose pasaulio dalyse. Tokios padėties negalima toleruoti. Būtina reikalauti, kad Europos ir nacionalinės valdžios institucijos veiksmingai su ja kovotų.

3.7. Nepaisant 3.2 punkte išdėstytų nuostatų, gali būti sudėtinga siekti KPP direktyvų tikslų, jei politiniai veiksmai, kuriais siekiama panaikinti mokesčių rojus – esminę pinigų plovimo grandį, būtų nepakankamai stiprūs. To priežastis taip pat galėtų ta, kad kovos su pinigų plovimu iniciatyvos yra nepakankamai susietos su iniciatyvomis, kuriomis kovojama su pinigų plovimą skatinančia nusikalstama veika (mokestiniu sukčiavimu, priklausymu teroristinėms arba nusikalstamoms organizacijoms, prekyba ginklais, narkotikais ir žmonėmis ir kt.), tokiomis aplinkybėmis, kai ES vis dar vyksta nesąžininga mokestine konkurencija.

3.8. Į 2016 m. liepos 14 d. Komisijos paskelbtą didelės rizikos šalių sąrašą⁽¹⁵⁾ nebuvo įtraukta nė viena iš Panamos dokumentuose nurodytų šalių. Tai paradoksalu, nes vienas iš Komisijos argumentų pasiūlyti 5-ąją KPPD buvo šiuose dokumentuose atskleista informacija. Šiame sąrašė nurodoma tik viena didelės rizikos nebendradarbiaujanti šalis – Šiaurės Korėja. II grupėje, kurioje nurodytos šalys, įsipareigojusios pašalinti trūkumus ir paprašiusios techninės pagalbos įgyvendinant FATF veiksmų planą, yra Iranas. I grupėje, kurios šalys jau parengė veiksmų planus, suteikiančius galimybę būti išbrauktoms iš šio sąrašo, kai bus įvykdyti reikalavimai, nurodytos devynios šalys (keturiose iš jų vyksta karas: Afganistanas, Irakas, Sirija ir Jemenas). Per šias šalis keliauja dalis pinigų, kuriais finansuojamas terorizmas. Tačiau visų atliktų šios srities analizių ir tyrimų duomenys rodo, kad iš kitų nusikalstamos veikos formų gaunami pinigai plaunami ne juse.

3.9. Komitetas apgailestauja, kad toks organas kaip FATF, atliekantis tokios didelės svarbos darbą tiriant tarptautinius finansinius nusikaltimus ir turintis priemonių su jais kovoti, nesugebėjo tinkamai parengti rizikos šalių sąrašo. Logiška, kad kovodama su pinigų plovimu Komisija vadovaujasi FATF rekomendacijomis⁽¹⁶⁾ ir kitais pasiūlymais. Tačiau šiuo atveju rėmimasis jo pasiūlymais gali iš dalies sumažinti 5-osios KPPD veiksmingumą, nes 18a straipsnyje nurodytos sustiprinto tikrinimo priemonės būtų taikomos tik didelės rizikos trečiosioms šalims.

3.10. EESRK mano, kad, norint užtikrinti praktinį 5-osios KPPD veiksmingumą, reikėtų arba persvarstyti didelės rizikos trečiųjų šalių sąrašą įtraukiant šalis arba teritorijas, kuriose vykdomos pagrindinės pinigų plovimo operacijos, arba išplėsti 18a straipsnio taikymo sritį įtraukiant visus įpareigotuosius subjektus ir teritorijas, kurie, sprendžiant iš FŽP turimos informacijos, yra įtariami pinigų plovimo operacijų vykdymu. EESRK taip pat siūlo sudaryti bendrą teritorijų, kurios nebendradarbiauja tiriant ekonominius nusikaltimus, sąrašą.

3.11. Tai, kad nemaža pinigų plovimo operacijų dalis vykdoma valstybėms narėms priklausančiose teritorijose, turėtų paskatinti visas ES institucijas laikytis tvirto politinio įsipareigojimo panaikinti mokesčių rojų savo teritorijoje. Konkrečiai kalbant, įsipareigojimas nustatyti tikruosius banko sąskaitų turėtojus, įmonių ir visų patikos fondų dalių savininkus ir sandorių vykdytojus, kurio pagal pasiūlymą dėl 5-osios KPPD reikalaujama iš ES įpareigotųjų subjektų, turėtų būti taikomas ir visoms teritorijoms, kurių suverenumas priklauso nuo valstybių narių, įskaitant tas teritorijas, kuriose galioja speciali mokesčių tvarka. Esamomis aplinkybėmis įpareigotasis subjektas turėtų turėti galimybę laikydamasis savo įpareigojimų remtis ir nacionalinių (oficialių) registrų duomenimis. Be to, 18a straipsnyje nurodytos sustiprinto tikrinimo priemonės turėtų būti taikomos nuo ES valstybių narių priklausomoms pinigų plaunantioms teritorijoms.

3.12. Mokestinis sukčiavimas ir mokesčių vengimas yra glaudžiai susiję su pinigų plovimu. Dalis išplaunamų pinigų yra susijusi su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu. Būtina koordinuoti abiejų nusikalstamos veikos būdų prevenciją ir baudžiamąjį persekiojimą imantis teisėkūros ir politinių veiksmų bei vykdant žvalgybos tarnybų, policijos ir teismų sistemos darbą. EESRK teigiamai įvertino naujausias Komisijos kovos su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu iniciatyvas ES, tačiau jų vis dar nepakanka, todėl reikėtų imtis papildomų priemonių, kurios būtų susietos su kovos su pinigų plovimu priemonėmis.

3.13. Kovai su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu reikalingas glaudesnis įvairių valstybių narių žvalgybos ir saugumo tarnybų tarpusavio bendradarbiavimas bei šių tarnybų bendradarbiavimas su Europolu. Reikia pripažinti, kad esamo bendradarbiavimo nepakanka. Nepaisant nacionalinių ir Europos politikos formuotojų viešų pareiškimų ir visuomenės pritarimo bendradarbiavimo stiprinimui, po kiekvieno teroristų išpuolio į viešumą iškyla didelių veiklos koordinavimo trūkumų. Kartais koordinavimo sutrikimai išryškėja skirtingose tos pačios valstybės narės tarnybose. Reikia imtis visų priemonių šiai padėčiai ištaisyti.

⁽¹⁵⁾ Deleguotasis reglamentas C(2016) 4180 ir priedas su šalių sąrašu <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/LT/3-2016-4180-LT-F1-1-ANNEX-1.PDF>.

⁽¹⁶⁾ Tarptautiniai kovos su pinigų plovimu, terorizmo finansavimu ir ginklų platinimu standartai.

3.14. Pastaruosius keletą metų ES derėjosi arba pasirašė svarbių laisvosios prekybos ir ekonominės partnerystės susitarimų. Šiuo metu vyksta derybos dėl labai svarbaus susitarimo – TPIP. Šie susitarimai turėtų būti puiki galimybė imtis dvišalių arba dviejų regionų kovos su mokestiniu sukčiavimu ir mokesčių vengimu, pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių. EESRK prašo Komisijos išnagrinėti galimybę tokio pobūdžio skyrių įtraukti į susitarimus, dėl kurių šiuo metu vyksta derybos, ir į jau galiojančius susitarimus, kai jie bus persvarstomi. Šiuo požiūriu EESRK visiškai pritaria pirmiau minėto EP tyrimo ⁽¹⁷⁾ išvadoms.

4. Konkrečios pastabos

4.1. Valstybių narių FŽP turi vykdyti svarbią veiklą informacijos, priežiūros ir prevencijos, įskaitant sparčių technologijų, kurios gali būti naudojamos pinigų plovimui ir terorizmo finansavimui, pokyčių numatymo srityse. Spartūs nacionaliniai veiksmai ir įvairių Europos tyrimų susiejimas yra labai reikalingi. Itin svarbus nuolatinis ir atidus FŽP koordinavimas. EESRK manymu, būtų tikslinga parengti europinę priežiūros, koordinavimo ir technologinių pokyčių numatymo priemonę.

4.2. 4-ojoje ir 5-ojoje KPPD apibrėžti įpareigotieji subjektai turi vykdyti įtartinų asmenų ir srautų stebėjimą ir kontrolę. Tačiau šiose direktyvose nenumatyti jokie reikalavimai ar įsipareigojimai didelės rizikos trečiosiose šalyse veiklą vykdančioms įpareigotiesiems subjektams. Reikėtų ištaisyti šią padėtį, kad klientai nebūtų stebimi atidžiau nei patys subjektai.

4.3. Kalbant apie šią nuomonę, itin naudingos EESRK nuomonėje CCMI/132 dėl kovos su korupcija ⁽¹⁸⁾ pateiktos rekomendacijos: a) parengti penkerių metų nuoseklią ir visuotinę kovos su korupcija strategiją ir veiksmų planą; b) įsteigti Europos prokuratūrą ir sustiprinti Eurojusto gebėjimus ir c) įpareigoti tarptautines įmones pateikti svarbiausius finansinius duomenis apie savo veiklą visose šalyse, kuriose jos veikia.

4.4. EESRK nuomone, reikėtų Europos lygmeniu suderinti baudžiamąsias priemones (apibrėžtis ir sankcijas), taikytinas nusikalstamai veikai, susijusiai su pinigų plovimu, mokestiniu sukčiavimu, korupcija ir terorizmo finansavimu ir jų jungtimis. Komisija ir Europos bankininkystės institucija taip pat turėtų skatinti suderinti sankcijas įpareigotiesiems subjektams už įsipareigojimų nesilaikymą.

4.5. Kova su pinigų plovimu yra labai svarbi ir turi būti veiksminga, nuosekli ir ryžtinga. Todėl nepaprastai svarbu, kad siūlomose priemonėse pateikti tekstai ir sąvokos būtų kuo aiškesni. Tai kartu padės užtikrinti būtiną teisinį tikrumą visiems tiems, kurie turi šiuos tekstus taikyti ir vienodą taikymą visoje Europos Sąjungoje.

4.6. Komitetas džiaugiasi, kad šie pasiūlymai svarstomi sparčiai ir tikisi, kad jie bus priimti ir įsigalios netrukus. Vis dėlto nereikėtų skubėti rezultatų kokybės sąskaita. Todėl būtina numatyti realistinį teisės aktų perkėlimo ir taikymo valstybėse narėse tvarkaraštį ir parengti aiškias gaires.

Briuselis, 2016 m. spalio 19 d.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Georges DASSIS*

⁽¹⁷⁾ EPRS, ten pat, p. 59.

⁽¹⁸⁾ OL C 13, 2016 1 15, p. 63.